

Fólkatingsvalið 23. jan. 1968 aftaná fínteljingina

SANDÓY

		Völjarar
61. Skopun	297	
62. Sandur	382	
63. Skarvanes	15	
64. Húsavík	67	
65. Dalur	46	
66. Skálavík	139	
67. Skúvoy	96	
68. Dimun	4	
	1046	

JAVNAÐARFLOKKURIN

	Lislin	P. M. Dam	Martin Joensen	Johan Nielsen	J. Fr. Øregaard	Tilsamans
61. Skopun	3	43	4	4	2	56
62. Sandur	4	52	3	11	1	71
63. Skarvanes	—	—	—	—	—	0
64. Húsavík	—	—	—	—	—	0
65. Dalur	2	13	1	6	2	24
66. Skálavík	2	27	—	8	3	40
67. Skúvoy	3	7	2	3	—	15
68. Dimun	—	—	—	2	—	2
	14	142	10	34	8	208

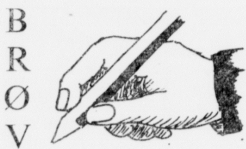
FÓLKAFLOKKURIN

	Lislin	P. A. Andreassen	Hákon Djurhuus	Knut Wang	Jens Vestergaard	Tilsamans
61. Skopun	5	7	21	1	1	35
62. Sandur	5	28	67	—	2	102
63. Skarvanes	—	—	—	—	—	0
64. Húsavík	1	5	17	6	1	30
65. Dalur	2	1	2	—	—	5
66. Skálavík	2	9	24	3	—	38
67. Skúvoy	—	3	30	—	—	33
68. Dimun	—	—	—	—	—	0
	15	53	161	10	4	243

SAMBANDSFLOKKURIN

	Lislin	Andr. Djurhuus	Leon Joensen	Johan Poulsen	Peter H. Simonsen	Tilsamans
61. Skopun	1	3	—	8	—	12
62. Sandur	10	3	2	7	4	26
63. Skarvanes	—	—	—	2	—	2
64. Húsavík	1	1	—	5	5	12
65. Dalur	1	—	—	4	—	5
66. Skálavík	1	—	—	8	—	9
67. Skúvoy	3	3	8	3	—	17
68. Dimun	—	—	—	1	1	2
	17	10	10	38	10	85

	Kjartan Mohr	Gyðdagar skvætur	Blunkar	Ógyðdagar	Pst. av vøllumum verið á vali
61. Skopun	19	122	—	—	41,1 pst.
62. Sandur	7	206	—	—	53,9 —
63. Skarvanes	0	2	—	—	13,3 —
64. Húsavík	1	43	—	—	64,2 —
65. Dalur	0	34	—	—	73,9 —
66. Skálavík	18	105	—	—	75,5 —
67. Skúvoy	3	68	—	—	70,8 —
68. Dimun	0	4	—	—	100,0 —
	48	584	—	—	55,8 —

LITIL VIÐMERKING

I SÓSIALINUM næstseinst stendur, at undirritaði var fult greiður yvir, at uppskotið til stevnu fyri SU ikki fór at vera ignorað av »valduð nevndini.

Undirritaði var ikki fult greiður yvir hetta.

Annars haldi eg ikki tað hevði verið loyalt yvir fyri SU greiniliga at sagt frá alment, hvi allar góðar grundir vóru ella eru fyri, ikki at vera fult greiður yvir hetta — men tær kunnu tá, fáast at vita við at lesa gerðabók felagsins ígjøgnum, og fáa at vita eitt nú stóðuna hjá monnumum í »nývalduð nevndini á fundinum við Øregaard í mai, har Øregaard gav fundarnevndini positivu viðgerð.

Havi roynt at verið við at gjørt tað, ið er rætt hesum uppskoti viðvíkjandi, og tað, ið hesum uppskoti er til frama, og tað skal ongín forða okkum i.

Ó. C.

LONIR

Undir viðgerðini av figgarløgtingslóginu eftirlýsti Johan Poulsen hvi yvirtalarnir á studentaskúlanum vóru hægrí enn tær fastu, men sjálvandi er óll orsök til at finnst at, ti á okkara studentaskúla herskar eitt lonarlag sum onga aðrastaðni.

Men har visti seg eingin vera, sum kundi geva rætta svári til ein so fult berattigan spurning. Tað sum onkur av lögtingsmonnum gav seg út til at svara, hevði litið og einki við veruleikan at gera. Og tað merkiliga var, at Johan Poulsen gjordist tilfræðs og har aftrat takkaði fyri.

Má varð sagt, at orsøkin til tær stóru yvirtalarnir var, at tað undirvistu fleiri ikki-fastansettir millum aðrar triggir prestar. Hetta má sigast vera ein merkilig próv-førla til tað ógildu yvirtalarnum. Meðan samleiðin er tann, at tá lögtingsmenn vóru so dapurskygdir at lækka tímatalið framdu teir eina munandi lonarhækkun, ti lækkin kundu ikki gerast galdandi fyri undirvísingini, men bert til lonargjafirum fyri nakrar lærarar. Á henda hátt fáa studentaskúlalærarar nír meira lon við yvirtalarnum enn hvat fasta lonin er, og har aftrat fáa teir samnýning fyri at ansa eftir í frikorterum og mangt mangt annað.

Johan Poulsen helt tað ikki vera neyðugt at hava cand mag(ar) at undirvísja við reallæddini, tá lon teirra er nógv størri enn hjá vanligum lærara, fekk hann til svar, at hetta var hildið neyðugt av ti, at teir kundu hava møguleika at fylgja við undirvísingini, so teir ikki stillaðu teimum størri krav

enn kunneikin talaði fyri. At slíkt er tað bera páskot, skilja óll almindaliga vitug fólk, ti hvørjir cand, magar eru í hinum realskúlanum um landið, og megu hesir real-næmingar ikki vera líka fram-malaga í kunneika sum teir í Hoy-dolum.

Tað kann als ikki undra nakran at skúlin í Hoydolum er dýrur at reka. Tak bara eftiransingina av kosteiddini, ið at byrja við hevði ein lærara at hava umsjón við kosteiddini, og i dag hevur sami maður vistnokk tveir hjálparmenn — sjálvandi fyri eynaløn — og alt tað ið teir fáa fyri tey ymsku eynar-beiðini telir ikki so litið í pen-ingi.

Tað er heldur ikki bara yvir-talarnir ið hækka munandi. Ógnardreiddurnar hækka eisini mikið, sum heldur ikki er so lóglið, tá næstan hvør lærari fær fría íbúð og útleigar sín egnu hús.

Sýrgiligt hvat lögtingsmenn sýn-ast at vita litið um, hvat tann pen-ingur teir dýkja á borgararnir, verður nýttur til. Men teir eru ikki meira óvítandi enn teir sjálvi vilja.

I Dimmalætting frá 17. dec. 1967 var skrivað grein til feroyskar fiski menn við áheitan um at gera meira fyri at fáa fiskin betur kappingar-foran við fisk, ið framleiddur er í øðrum londum.

Og eini slíkari áheitan er alt i lagi við...

Yvir um ánnu eftir vatni!
Væl kann tað vera, at tað eru aðrar leiðir at fara at leita fyri at finna orsøkina til, at einstakir fiskimenn sína keruloyti sít i saltfiskafra-mleisluni.

Dugnaskap fiskimansins varð eisini nomið við i nevndu grein ikki so litið sárandi fyri teir menn, ið vita meira, og tað skilst sum at tað er bara neyðugt, at tann feroyski fiskimaðurin bara ger skyldur sínar og so traman i alt hitt, ið meira skal til fyri at hava væl framleiddan saltfisk at fara út i onnur lond.

Men munna ikki hesir somu, ið rokia okkara fiskistovnar, ið sjómán landsins hevur givið sít lóggávu-vald til at skalta við okkum feroysku fiskimonnum, sum teir finna fyri gott, fyri eina ferð skuld vera farnir yvir um ánnu eftir vatni.

Ti loyvi eg mær at minna tykk-um á, sum hava og nú sita við Fiskasoluni og Sildasoluni, at oldir fara og nýggjar oldir koma, so at nevniliga tann fiskur, ið framleiddur varð i 18. og við byrjan av 19. old ikki torvaði at svara til tey somu krav, sum henda nýggja tíð-in i dag kravur av okkum. Og ikki at gloyma, at hetta nevnda tíðar-skeld var tað, at feroingar vóru millum tær einskaku tíðirnar, ið tá framleiddu saltfisk og seldi til hini londini, ið bara keyptu salt-fisk og so gott sum einki fiskaðu síálvi, so ikki torvaði tað tá feroyska fiskimanninum at vera ræddur fyri at vraklógini gjordist neyðugt, at vrakarín finkembæði alla fiskalastina eftir ti minsta breki, ið saltfiskurin undir fiski-skapinum og framleidduni ikki kann umganga at fáa, og av ti er

lutur fiskimansins skorin langt nið-ur i virði, og er minni til at býta honum eftir teimum prosentum, sum hann eigur.

Mumur er á monnum fyrr og nú.

Eg lovi mær at siga, at eg eri eisini aldur upp millum hesar stør-bæru gomlu fiskimenn, ið fiska-solan sipar til, og krevur teir nú-livandi ungu fiskimenn at eftir-líkna i saltfiskafra-mleisluni. Men tori eg eisini at loyva mær at siga, at i tey mongu ár, sum eg var sam-an við teimum, kann eg ikki annað enn æra minni teirra við at siga, at stoltir blivu teir, um teir aftur skuldu liva og fingi tá at vita, at teir áttu ættirar, ið ikki bara høvdu varðveitt væl tað góða he-gni, sum skal til i saltfiskafra-mleisluni, men eisini hevði ókt um treysti og skjóleika.

So tað er ikki har, ið Fiskasolan finnur nákað til at fjala yvir sít eigna vónaliga hegni, so einki má koma fram i ljósið. Heldur ikki viðvíkjandi teimum ómøguligu um-støðum, fiskimaðurin hevði fyrr at vinna undir, so at meiri brek komu á fiskin fyrr enn nú, so heldur ikki har finnur okkara fiskasola nákað at fjala sínar syndir undir, og vil eg hervið vísa á nákað, ið fiska-soluni ikki fær krógvað, tá hon vil senda spökli, ið gongur aftur frá sunnan niður á fiskimannin.

Aminning til Fiskasoluna.
Minntast til jomfrúaríð hjá Fiska soluni, tá tit sviku landsins álit. Tit høvdu fingið til uppgávu at varðveita okkara góða gamla upp-bygda saltfiskamarknað, ið var upp-bygdur gjøgnum oldir. Tit tess bet-ur at fata munin i ábyrgdini mill-um fiskimannin og Fiskasoluna, vil eg hervið verja tann núlivandi unga fiskimannin við at siga, at tað var ikki hann, men Fiskasolan, ið meinti, at sama gjordi, um teir framdu vónaligt undomni av ti feroyska saltfiskinum. Við at keypa fleiri trolaralastir av ónýttum fiski, landa hann upp i bílar og inn i eitthvørt fiskihús, vippra hann av bilinum eins og man ger við tað og tara i stórar rígvur — har gjord ist vinna fyri báðar hendur — men av eini slíkari ólukkuvíðferð, hesin sama fiskur fekk, hendi einki annað, enn at man fekk ringt til verri.

Men um Fiskasolan hevði fing-ið henda ólukkufisk bóltáðan i land, var ikki allar vandin lokin fyri at fáa selt hann, men var bar til hvi henni at skáka sær við at gera rán i ti góða snorisfiski, sum tá lá i sluppunum og bíðaði eftir Fiskasoluni, at hon skuldi sýna tann dugnaskap, ið stjórnið hevði álágt henni at gera, ja, hvat annað enn at selja tann besta fiskin fyri tann besta pris og geva teimum fiskimonnum, ið tann besta fiskin høvdu, tann besta prisin, men hvat gjordi Fiskasolan?

Jú, gjordi hon ikki tað ringasta, ið gerast kundi fyri bæði moralin fyri at vinna góðan saltfisk og teir fiskimenn, ið hon misbýtti, við at lona teimum við ikki at geva keis-aranum tað, ið keisarans er, men við at blanda henda góða fiskin við tann ringa.

Men meinar Fiskasolan, at hon har roktaði starv sít rætt, at istað-ur fyri at selja hveiti, blandaði hon hveiti saman við rug og fekk so blandingsbreyð at senda út sum feroyskt hveitibreyð, og so mis-býtti teir, ið høvdu høvdu dyrkað og framleitt við at geva teimum pening fyri blandingsbreyð.

Men hvat meintu teir fiskakeyp-arar fyri sunnan, sum i oldir vóru vanir at keypa sín besta saltfisk i Føroyum? Meintu teir, at tað gjorði tað sama, hvussu fiskur var vorðin, ella er tað bert av ti, ið spökliði fyri sunnan er so tor-ført at fáa undir mold?

Ja, spökliði, ið Fiskasolan hevur fingið víttan av, men ikki skammar seg við at senda frá sær inn á tann unga fiskimannin.

Nei, ikki hevur fiskimaðurin nakra ábyrgd fyri hesum, ið gong-ur aftur, men tianverri má hann bóta fyri syndir fiskasolunnar.

Til domis var hon ikki kræsin undir røking síni av saltfiskagóðs-uni, ið hon hevur sent út, tá hon á sinni keypti saltfisk frá Íslandi, sum var netaveiddur og mundi ikki á okkara marknað undir navninum feroyskur fiskur dálka so litið tað góða ummæli, vit feroingar høvdu arbeitt upp.

Jú, jú, men man slíkt ikki koma aftur á okkum i gráum kálvsinni, men fyri Fiskasoluna er tað rætt fyri ti. Tað er bara hvi henni at klaga fiskimannin, so heldur hon, at alt er i lagi aftur.

Hon sendir eisini áheitan til fiskimannin um at blóða fiskin og reinsa hann væl, og er tað eisini sjálvsagt rætt. Men tað mest lagna er, at hon heldur fram við at hugsa, at tað torvar als ikki meira fyri at fáa væl framleiddan góðan saltfisk og aðrar fiskaverur! Tá hugsi eg um, hvør ið ábyrgdina mundi hava við stabiliseringini i Føroyingahavnini og flakavirkinum har, hvat teir skera flak av ónýtt-ligum fiski, sum til domis kroystur og loyptur i tonsavis — og verður so útflytur sum feroyskt flak.

Er tað ikki vorðið sum grund-stoði, ið bygt bleiv á, tá uppbygg-ast skuldi nýggjur fiskimarknaður fyri Føroyar. Og neyðars fiskimað-urin, tá ið eisini framleiddusynd-urnar koma at ganga aftur, tá er tað aftur hann, ið bera tær skal, ikki bara ósekur fyri at tær koma, men eisini bera sviðan av, at tær koma. Men hann er vanur við slíkt og vil toini at bera vanvirðing og háð úttan at verja seg, heldur rým-ir hann av landinum, og ger hann ikki tað i dag?

Torført er tá fyri tann feroyska fiskimannin at gera nógv mikið fyri at vinna ans og virðing i landi sín-um úttan fjórða hvørt ár. Tá gerst hann blóman, ið froa skal eygu i glugga ein sólarring, og aftur á sól setur er hann ein glovmdur lutur.

Ti vil eg hervið ikki halda, at fiskimaðurin eigur at rýma úr landinum, um hann ikki fær virði sít, sum hann hevur uppiborið, men má hann berjast fyri ti, til hann er komin á mál.

Eg vil hervið loyva mær at for-vitnast, um hetta lagna ikki við-kemur okkara ríkisstýri, at summur fiskur framleiddur av somu monn-um blivur altur domdur fyrsta-floks, tá ið hann er landaður i øð-

um londum, úttan i Føroyum, har blivur hann vrakaður niður so langt i virði, at tað gerst bara mikil vinna fyri vinnumenn á landi, men fyri teir, ið fiskað hann hava, er bara harmurin og vónsvikið eftir.

Ti vil eg her halda, at um tey spökliði, ið aftur komu frá sunnan fyri syndir Fiskasolunnar frá 1949 ikki áttu at gjørt eina so ómo-ralska lóg við vraking, at tað ikki er møguleiki fyri at fáa framt fult virði hjá fiskimanninum, og blivur so lutur fiskimansins skorin niður, at hann her hjá okkum er mann-minkandi, men uttanlanda man-uevaksandi.

Eg vil hervið eisini siga, at eg var tann fyrsti feroyingurin, ið seldi saltfisk i Eshjerg aftaná stríðs lok ár 1950 og 1951, hvørt árið 250 tons. Væl var tað góður saltfiskur, men tað bleiv eisini har dømt sum fyrsta floks. Nú i november 1967 var eg aftur i Eshjerg við 194 tons-um av saltfiski, ið framleiddur var bara av ungum fiskimonnum, og varð eisini óll lastin dømd sum fyrsta floks. Ja, lóglið, i 17 ár aftaná, eg fyrstu ferð seldi fisk var vrak-ingin óbroytt, so at fyri teir fiska-keyparar i Danmark og Norgei er hesin sami fiskur, ið feroingar framleidda, tann besti, og kann tað best prógvast við, at ein slík seld i Norgei ella Danmark við øllum eyka útreiðslum sum hýra, olja, lossing, kommisión, havnagjald gevur meira i lut til fiskimannin enn um hann varð seldur i Føroyum við prísivíðbót. At ein slík gáta ikki verður gitt av okkara stjórn ella okkara fiskimannafelag er ikki at skilja.

(Framhald)
Sofus i Hvílt,
Fámjin.

SO SNILDISLIGA HAVA TEIR DUGAÐ AT BORÍÐ SEG AT!

Teir eru sjálvandi eingir býttling-ar, tjóðveldismennir og fólkafloksmennir.

Tað skulu tit javnaðarmenn, ið vit hava valt at tala okkara sök á tingi og aðrastaðni, lata vera við at gloyma, men altíð hava i huga. Tak nú útvarpið!

So væl hava teir dugað at boríð tað i band fyri nosini á tykkum, ja teir hava gjørt tað við tykkara hjálp, at har ráða teir fyri borgum, sjálvt um vit hava valt so væl, at lögmaðurin i dag er javnaðarmaður og skal eittast at hava útvarpið undir sær.

Stjórni, hvar er hann? Vit vistu, at hann i síni tíð var ramasti fólkafloksmaður.

Er hann tað ikki enn, so er bara tað hent við honum, at hann nú er gloðandi tjóðveldismaður.

Finnbogi Isaksen sum verður brúktur til at fyrireika politiskar útvarpsfundir.

Valdur tjóðveldislogtingsmaður! Sverri Egholm? Eg gitti tjóðveldismaður! Elias Johansen? Fólkafloksmaður!

Ja, er nakar javnaðarmaður við útvarpið? Nei! Og sambandsmenn! (Framhald á 4. síðu)